

Vzkriesenie mŕtvych - (Zjavenie 20,4-5); **Ďalej som videl** (sv. Ján) **tróny** (porovnaj Tróny v anjelskej hierarchii); **posadili sa ne, dostali moc súdiť**. Videl som aj duše tých, čo boli sťatí pre svedectvo Ježišovo a pre slovo Božie, aj tých, čo sa neklačali šelme a jej obrazu (pozri *Šelma morská a Šelma zemská*) a neprijali jej znak na svoje čelá ani na ruky. Ti ožili a kraľovali s Kristom tisíc rokov. To je prvé vzkriesenie (pred Posledným súdom). Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení! Nad tým druhá smrť (pozri *Peklo 20,14*) nemá moci, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú s ním kraľovať tisíc rokov!

(Zjavenie 20,13-15); **More vydalo svojich mŕtvych, čo boli v ňom** (utopení bez miesta trvalého odpočinku na zemi), **aj smrť** (mŕtvi, ktorí ešte neboli pochovaní; prejav židovskej viery v niekoľkodňový pobyt duše pri zosnulom), **aj podsvetie vydali mŕtvych** (mŕtvi, ktorí už boli pochovaní), **čo boli v nich, a každý bol súdený podľa svojich skutkov** (odkaz na 20,12: *Vzkriesenie mŕtvych*; podobne *Matúš 25,31-46*).

- Vzkriesenie mŕtvych je súčasťou kapitoly *Tisícročné kráľovstvo* (20,1-15); kapitola rozdeľuje na prvé vzkriesenie/vzkriesenie spravodlivých (20,4-5), ktoré sa týka mučeníkov za vieru, a na druhé (20,13-15), ktoré sa týka zapísaných v *Knihe života* a súdených podľa svojich skutkov počas *Posledného súdu*

-viera v posmrtný návrat človeka do nového telesného života; vieru v zmŕtvychvstanie *kresťanstvo* čerpalo bezprostredne zo židovského náboženstva (*judaizmus*); v *Ježišovej* dobe tvorilo zmŕtvychvstanie podstatný bod sporu medzi *farizejmi* a *saduceji* (pozri *O vzkriesení*); predstavy o zmŕtvychvstaní majú svoju prehistóriu; v *egyptskej mytológii* získal mŕtvy nový život dieťaťa v lone bohyně *Nut*, kráľovnej nebies; *Usírevove* zmŕtvychvstanie je dôkazom toho, že aj človek môže vstať z mŕtvych; na biblickú vieru v zmŕtvychvstanie však malo vplyv skôr učenie *perzského* náboženstva (*mithraizmus*) o poslednom súde, ktoré hlása veľké a všeobecné vzkriesenie, a ktoré pre tento svoj optimizmus bolo tak mimoriadne príťažlivé, že sa stalo hlavným nebezpečenstvom konštituujuceho sa kresťanstva; podľa kresťanského učenia je Ježišove zmŕtvychvstanie zárukou znovuzrodenia a vzkriesenia každého človeka (*1 Kniha kráľovská 15,20-23*);

-Vzkriesenie mŕtvych bol súčasťou širokej témy *Posledný súd*; mŕtvi sú zobrazovaní, ako sa vynárajú zo svojich hrobov alebo trhlín a puklín zeme, občas sa tiež vynárajú z mora; niekedy prekonávajú zmenu - *kosti kostlivcov* ako opúšťajú zem sú poťahované svalmi; sv. *Augustín* sa domnieval že všetci budú v Kristovom veku 33 rokov bez ohľadu na to v akom veku zomreli (podľa toho zvyčajne zobrazovaní); *typológia* zmŕtvychvstania východného kresťanského okruhu: anjel otvára oblohu; zem je zastúpená divými zvieratami, more zosobnené ženou s *rohom hojnosti*, ktorú obklopujú morské obludy, ktoré zo svojho vnútra vydávajú mŕtvych (pozri *anastasis*); námet vzkriesenia mŕtvych môže vzdialene prenikať aj do iného tematického okruhu, napr. do *tanca smrti* (*H. Vogtherr* st.: „Kosti všetkých mŕtvych“)

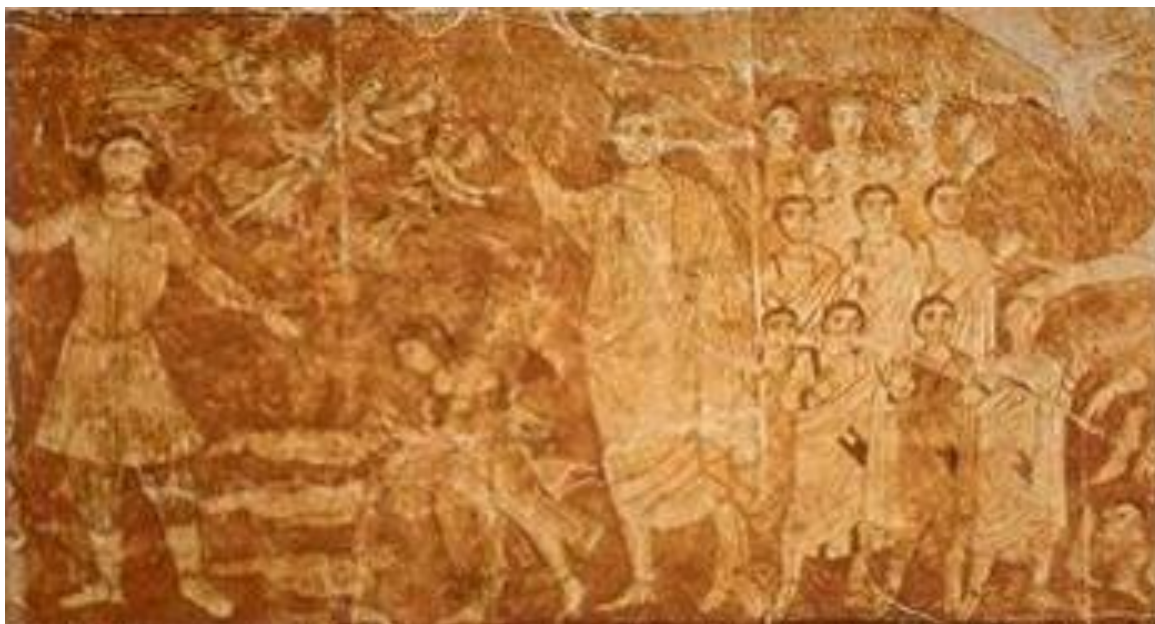
-v súvislosti s heslom *Šét*: Šét vystupuje v prevažne židovskom pseudoepigrafe Apokalypsa Mojžišova (3.-5.st.), ktorá opisuje život *Adama a Evy* po ich vyhnaní z rajskej záhrady; v ňom Šét a Eva cestou ku dverám do záhrady prosia o nejaký olej zo stromu milosrdenstva (*t.j. stromu života*); cestou je Šét napadnutý a pohrozený divou zverou, ktorá odíde, keď jej Šét prikáže; *archanjel Michael* odmietne dať im olej v tejto chvíli, ale sľubuje, že na konci vekov, keď budú všetci ľudia vzkriesení, rozkoše raja budú dané svätým ľuďom a Boh bude pobývať v ich strede; počas ich cesty zo záhrady Adam hovorí Eve: „Čo si urobila, že si priviedla na nás veľký hnev, ktorým je smrť?“, neskôr iba Šét môže vložiť Adama pri jeho pohrebe do božského vozu, ktorý ho odvezie do rajskej záhrady (kap. 5-14)

pozri *anastasis*, *O vzkriesení*, *Vzkriesenie spravodlivých/Prvé vzkriesenie*, *Vzkriesenie Krista*; *večný život/večnosť*, *život*; *lámanie chleba*, *Vzkriesenie mŕtvych* (*Hall*); *orol*, *páv*, *fénix* (*Skladaná*), *fénix* (*Biedermann*); *pštros* (*Heinz-Mohr*); *červienka* (*Froscher*); *rybárík*, *Isidine mystéria*, *saduceji*, *christológia*, *symbolika farieb*: *farba červená*; *labarum*, *zástava vzkriesenia*, *páv*, *gryf*, *kohút*, *orol*, *páv*, *fénix*, *bocian*, *červienka* (*Froscher*), *motýľ*, *granátové jablko*, *kvetiny*, *piniová šuška*; *Lazár*, *vajce*; *figa* (*Becker*); *lastovička* (*Biedermann*); *sliedka* (*Baleka*); *albigenci*; *archanjel Uriel*; *atribúty*, *symboly*, *alegérie a prirovnania*; *Adonis*; *Biela sobota*; „suché kosti“; *Kristove roky*; *christologický cyklus*, *apokalyptické motívy*, *Posledný súd* (*Hall*); *manželstvo* (*Nový bibl. slovník*);

<http://it.wikipedia.org/wiki/Risurrezione>

http://en.wikipedia.org/wiki/Resurrection_of_the_Dead

https://en.wikipedia.org/wiki/Resurrection_of_the_dead

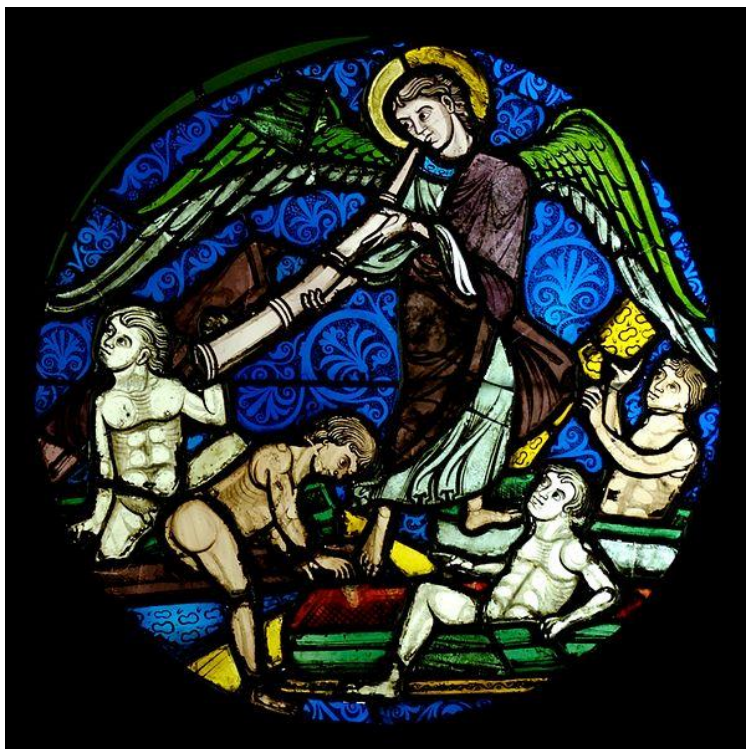
Ezechiellovo videnie vzkriesenia mŕtvych (freska z Dura Europos, Sýria, 100 pr.Kr.)

(20,12-13. Vzkriesenie mŕtvych a Posledný súd). **Posledný súd** (Beatus Facundus, 1047)

(20,4-6. Tisícročné kráľovstvo). **Prvé vzkriesenie** (Apokalypsa 1313)

Vzkriesenie z mŕtvych (detail vitráže z rozety v kostole Sainte-Chapelle v Paríži, 1200)

Vzkriesenie mŕtvych (freska krypty kostola v Gargilesse-Dampierre, Francúzsko, 12.st.)

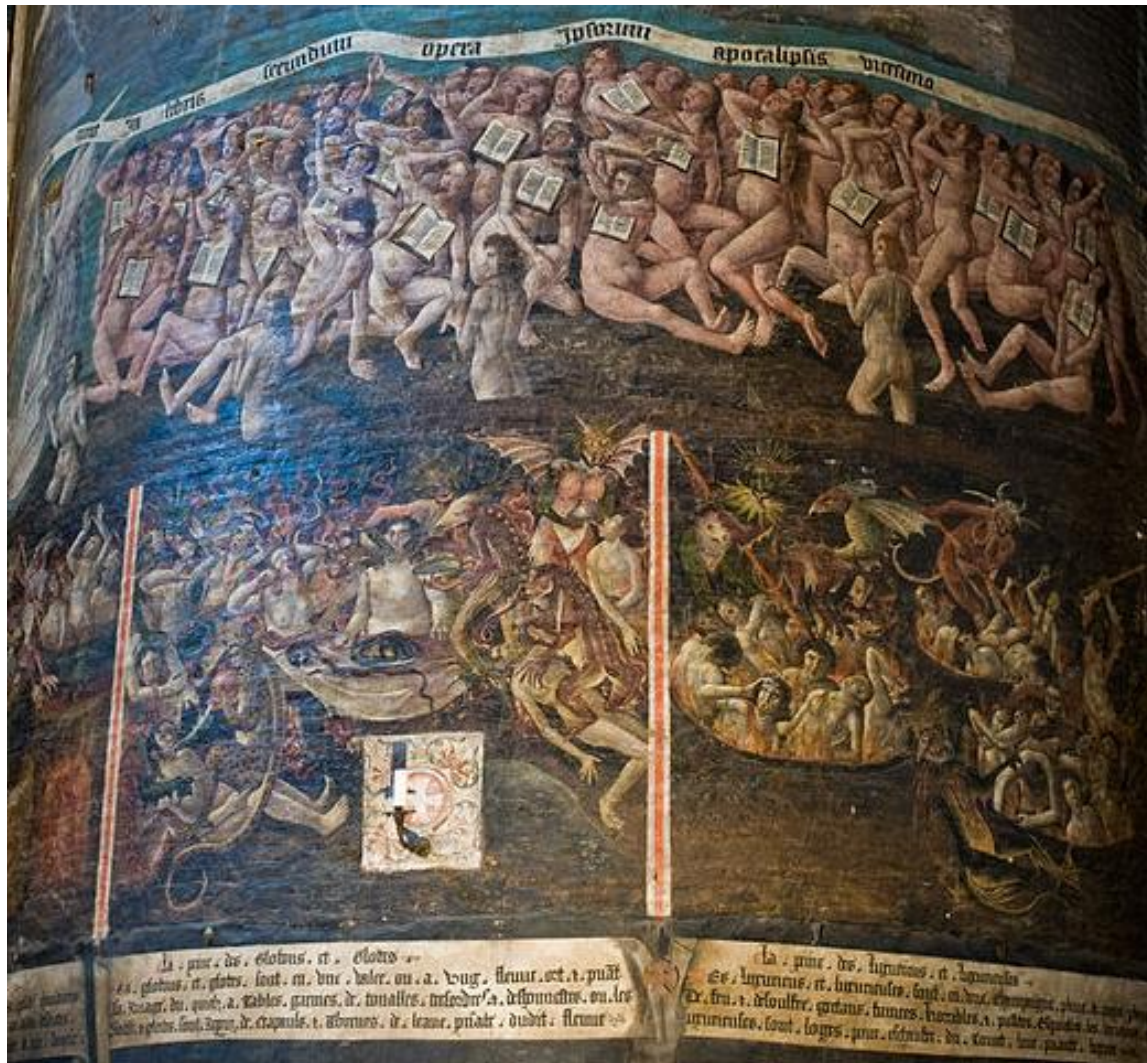
Giotto: Svätí a vzkriesenie z mŕtvych po poslednom súdu (detail, freska, Scrovegni kaplnka, Padova, 1304-1306)

Vzkriesenie mŕtvych (Hodinky vojvodu z Berry, 1413-1416)

Posledný súd (drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

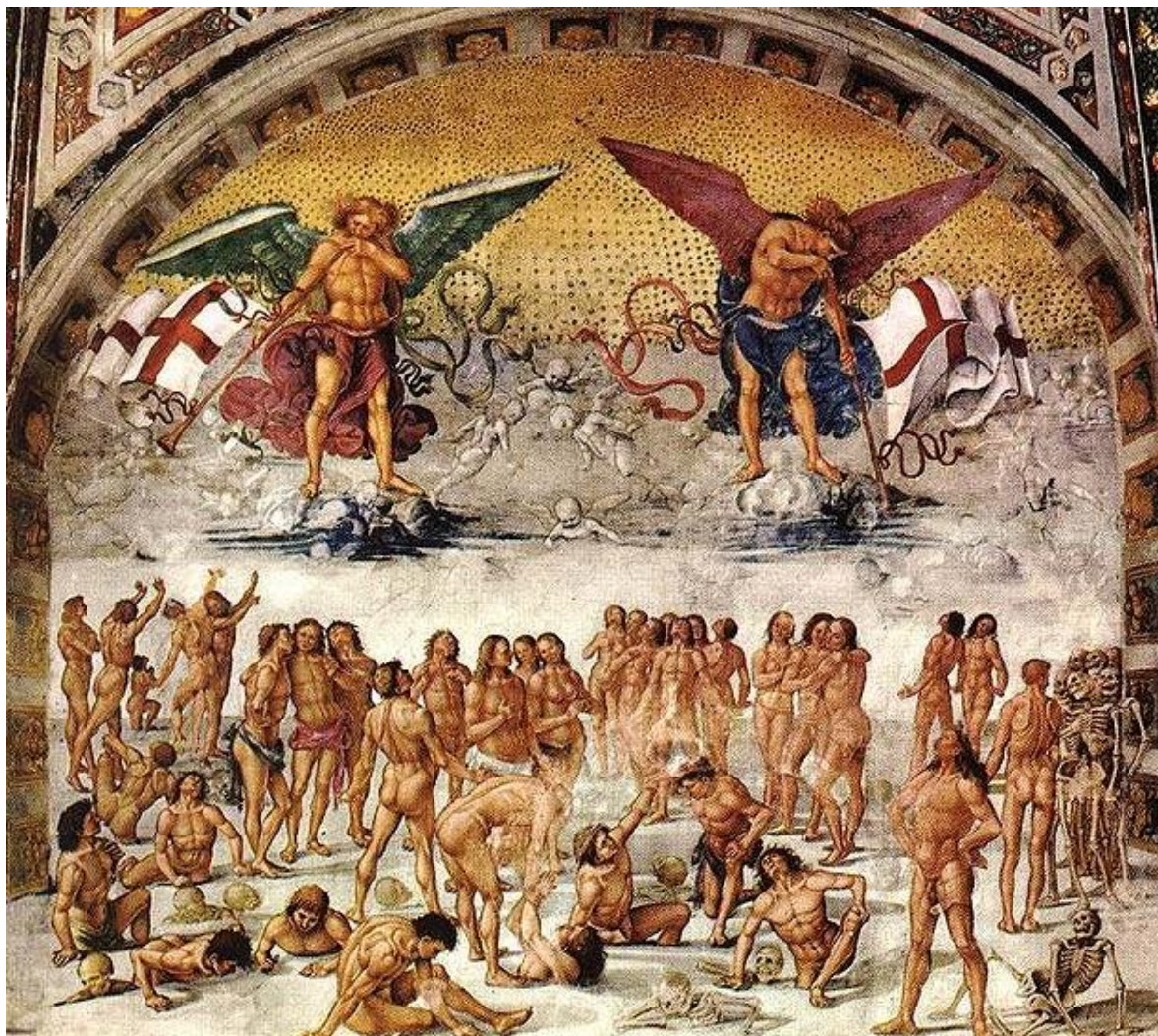
Vzkriesenie mŕtvych a Peklo (detail Posledného súdu, pilier katedrály sv. Cecílie v Albi, 14.st.)

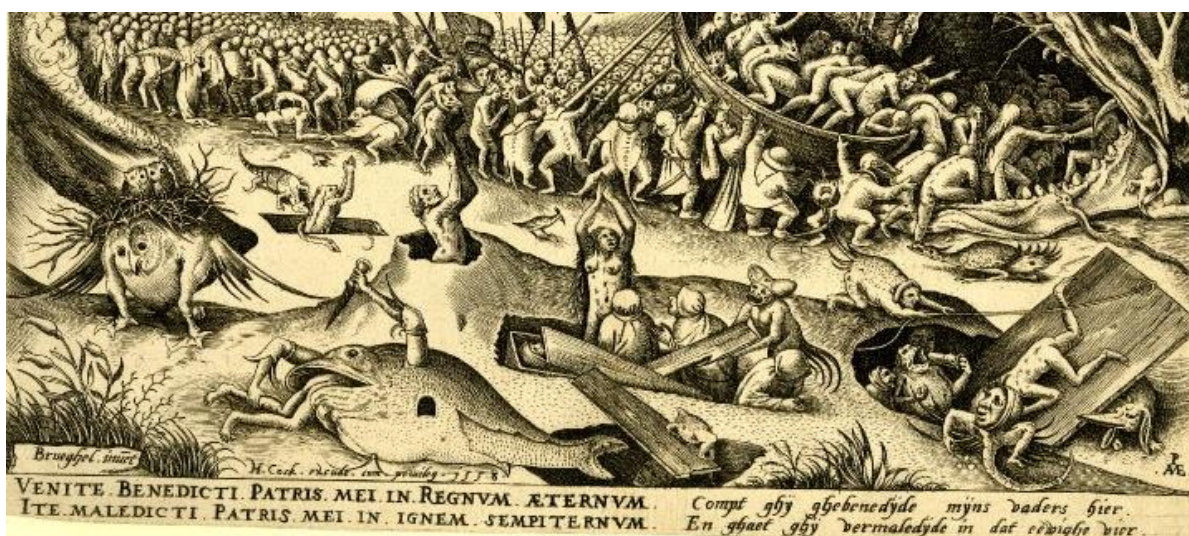
(20,12-13. Sedem vecí vo večnosti). **Vzkriesenie mŕtvych a posledný súd** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

Vzkriesenie mŕtvych (detail fresky Posledný súd, kostol Santa Maria d'Arties, Katalánsko, 1580)

L. Signorelli: Vzkriesenie mŕtvych (kaplnka San Brizio, Duomo, Orvieto, Taliansko, 1499-1502)

P. Brueghel St.: Posledný súd (detail, 16.st.)

J. Sadeler I : Posledný súd (16.st.)

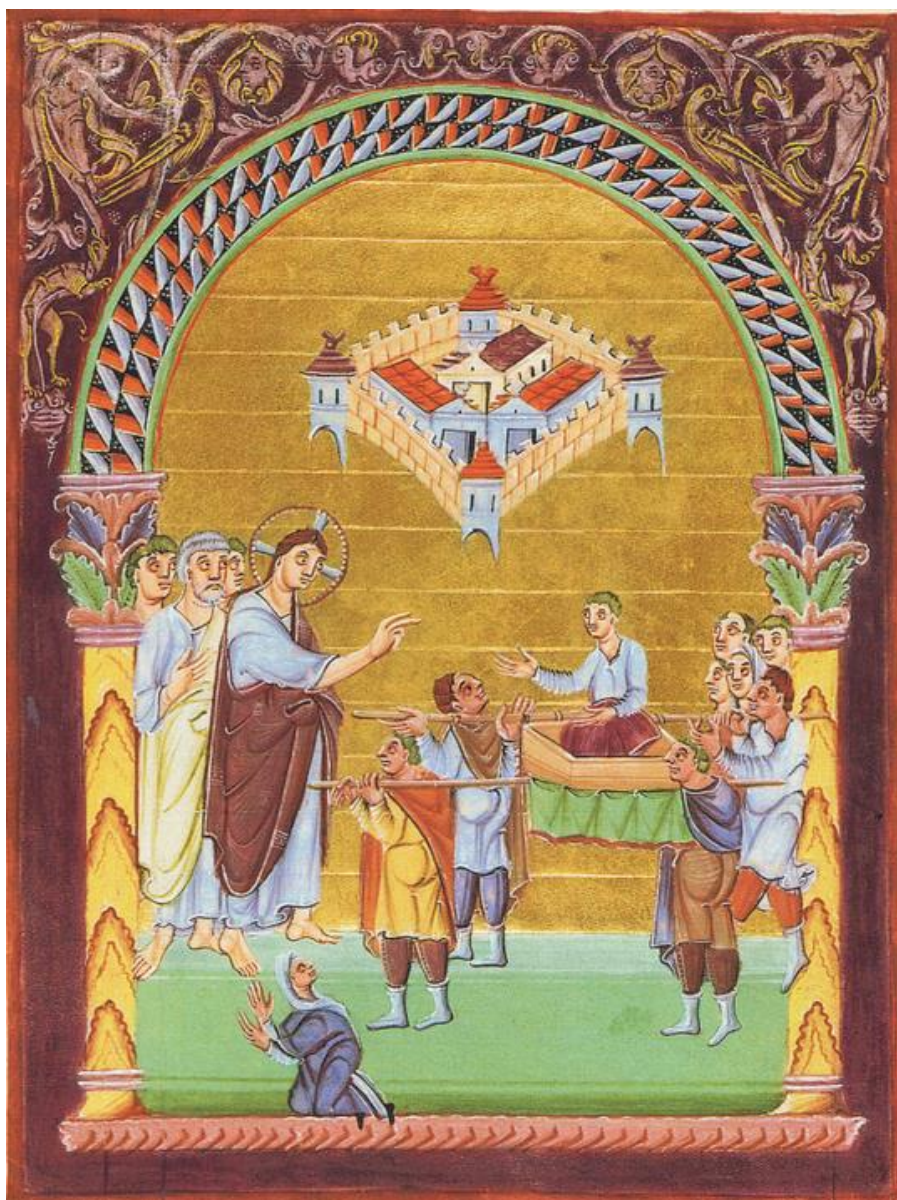
Vzkriesenie (ruská ikona, 18.st.)

Vzkriesenie syna naimskej vdovy - (Lukáš 7,11-17); keď Ježiš so svojimi učeníkmi prichádzal ku galilejskému mestu *Naim*, stretli *pohrebný sprievod*; matka mŕtveho bola vdova; premožený ľútosťou Kristus jej syna vzkriesil; Kristus je zobrazený s jednou rukou položenou na márach, na ktorých leží mladý muž privedený k životu a sám sa dvíha; matka kľáči pred Kristom; v pozadí je vidieť mestskú bránu; výjav sa odohráva pred bránami mesta Naim, z ktorého umelci raného stredoveku maľovali iba vstupnú bránu, neskôr aj hradby aj budovy; v klasickej kompozícii, ktorá vznikla až v *karolínskom období*, zobrazovali okamih stretnutia Krista s pohrebným sprievodom a vzkriesenie syna naimskej vdovy; pomerne stály klasický typ obmieňali množstvom drobných odlišností v postave Krista, ale aj mladíka; chlapca (v niektorých obdobiach skôr dieťa než mladík) nesú na márach, alebo v rakve, máry držia nosiči na ramenách, prípadne ich už zložili na zem; Kristus niekedy iba žehná, dotýka sa már, inokedy drží chlapca za ruku; syn vdovy sa takmer vždy už dvíha alebo sedí; nariekajúca matka stojí popri márach, ojedinele kľáči; k sprievodným

postavám patril dav idúci za Kristom a apoštoli smerujúci do mesta; druhú početnú skupinu vytváral pohrebný sprievod obyvateľ Naimu; výjav patrí do skupiny troch Zmŕtvychvstání: okrem Vzkriesenia syna naimskej vdovy je to Vzkriesenie Jairovej dcéry v *Kafarnaume* a Vzkriesenie *Lazára*; samostatne ich zobrazovali už v raných *sarkofágoch*, neskôr všetky tri výjavy spolu na stredovekých reliéfoch; na rozdiel od Vzkriesenia Lazára, výjav nie je častý; pozri *christologický cyklus*, *exorcizmus*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=12

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/10209740725/in/photostream/>
<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/10209658894/in/photostream/>
<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/10210025253/in/photostream/>

Vzkriesenie syna vdovy (Evanjeliár Otta III, okolo 1000)

Vzkriesenie syna naimskej vdovy (Codex aureus Epternacensis, 11.st.)

H. Brosamer: Vzkriesenie syna vdovy (drevoryt, 1520-1554)

H. N. Natalis podľa B. Passeriho: Vzkriesenie syna naimskej vdovy (16.-17.st.)

J. Tissot: Vzkriesenie syna naimskej vdovy (19.st.)

Vzkriesenie Tabity/Dorky - (*Skutky apoštolov 9,36-42*); *Dorkas* (v preklade „srnka“) bola bohatá žena z Joppe, ktorá vykonala veľa dobrých skutkov, okrem iného šila šaty pre chudobné vdovy; teraz ochorela a zomrela; dostavil sa k nej *apoštol Peter*, podľa príkladu Ježiša vykázal všetkých z miestnosti, pomodlil sa a vzkriesil ju; potom zavolať vdovy a Dorkine ostatné spoločníčky, ktoré prišli a žasli na tým; Peter, niekedy v prítomnosti ostatných apoštolov, stojí pri nohách postele, kde leží Dorkas, ktorej oči sa s údivom otvárajú; vdovy ukazujú Petrovi košeľe a plášte, ktoré pre ne Dorkas ušila; tento výjav pripomína *Vzkriesenie Jairovej dcéry*, ale odlišuje sa absenciou postavy Krista; pozri *apoštol Peter, biblia; Dorkas*

<https://es.wikipedia.org/wiki/Dorcas>

<https://www.google.sk/search?q=the+resurrection+of+Dorcas+paintings&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiRjZDk2o3MAhUDfRoKHfqUCqYQsAQINQ>

Masolino da Panicale: Vzkriesenie Dorkas (freska, kaplnka Brancacci, Florencia, 1425)

vzkriesený Kristus - *Kristus vzkriesený*

vznešené poschodie - *piano nobile*

vznešené pravdy (budhizmus) - štyri vznešené pravdy, ktorých pochopenie je východiskom k rozlúšteniu príčin ľudských strastí:

1. život je bolesť a utrpenie
2. všetko pochádza z jedného prameňa, z túžby vlastniť a získať šťastie a z túžby pripútať sa k pozemskému životu
3. ak potlačíme túžbu, nie je dôvod, aby jestvovala bolesť
4. aby sa potlačila túžba, treba viesť nesebecký život (pozri *Vznešený osemdielny chodník*)

vznešenosť - v alegórii *Dignitas*

„**Vznešený osemdielny chodník**“ - v *budhizme* osem medzníkov cesty, ktoré musí dosiahnuť ten, kto chce prísť do konečného cieľa, *nirvány*:

1. Právý názor: Vedieť o utrpení starnutia, choroby a smrti; Poznať pomínutelnosť šťastia
2. Právě rozhodnutie: Rezignovať na svetský život, pripravenosť mnícha alebo mníšky pre „bezdomovosť“; Myšlienky bez žiadostivosti, bez zlej vôle, bez krutosti
3. Prává reč: Vyhýbať sa lži, ohováraníu, hrubým a prázdny m rečiam
4. Právě správanie: Vyhýbať sa zabíjaniu, nebrať to, čo nie je dávané, nebyť neverný
5. Právě žitie: Vyvarovať sa zlého a kráčať po pravej ceste
6. Prává usilovnosť: Ovládať ducha, bdelosť pri užívaní zmyslových orgánov
7. Prává bdelosť: Ovládať telesné funkcie. V cvičení pozorovania tela zotrvať u tela, v cvičení pociťového pozorovania zotrvať u pociťov, v cvičení duchovných objektov zotrvať u duchovných objektov, so žeravou horlivosťou, jasným rozumom a sústredenou pozornosťou, potom čo sa človek stane pánom nad žiadostivosťou a svetskými starosťami
8. Právě sústredenie: Precvičovanie najrôznejších stupňov *meditácie*, aby boli poznané zákony utrpenia a aby bolo možné dôjsť k osvieteniu; Šťastný človek, ktorému sú vlastné vyrovnanosť a bdelosť; ôsmy krok je prechodom, osvietením (*bódhi*), ktorým sa vstupuje do sféry možného

pozri *budhizmus*, *symboly číselné:8 (Betz)*; *samsára*, *karma*, *čakra*, *bódhi*; *vznešené pravdy*

vzor - pozri *pattern art*; *kche-se*

vzor cibulový - *cibulový vzor*

vzor granátový - *granátový vzor*

vzor žakárový - *žakárový vzor*

vzorník - súbor predlôh; typický pre stredoveké umenie; za istú formu vzorníku považovaná doštička z mladopaleolitickej jaskyne La Genier so zobrazením zvierat (pozri *Baleka: mladopaleolitické umenie*); pozri *Villard de Honnecourt*, *Ikonológia*, *ikonológia I*, *lept*, *maureska*; *synaksis*, *conchetto*, *típika*

vzorník Braunschweigský - *Braunschweigský vzorník*

vzorný - pozri *dokonalý*

vzpera - uhlopriečne upevnenie trámov v *hrazdenom murive*

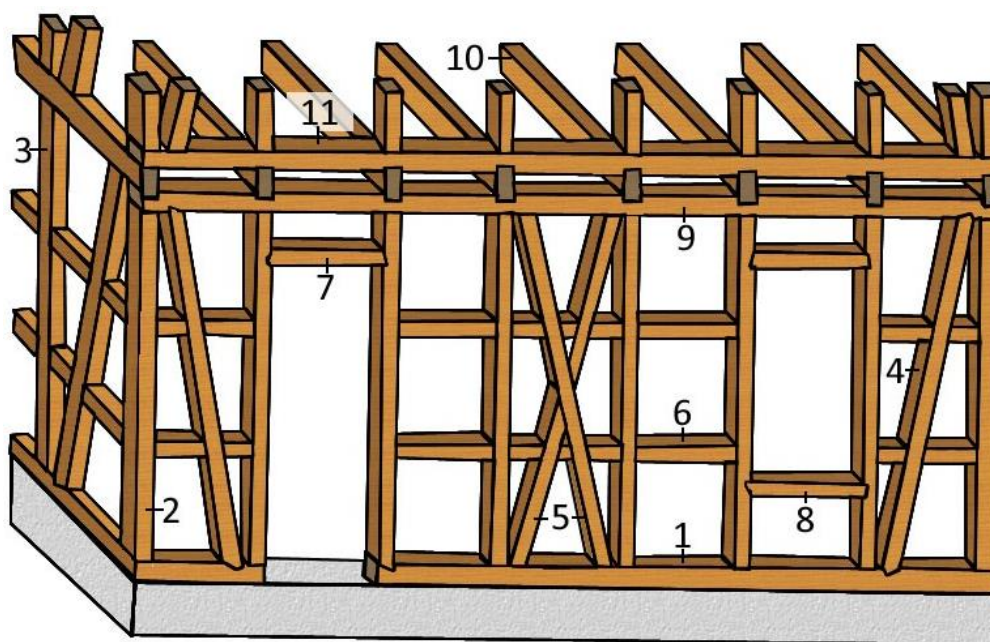

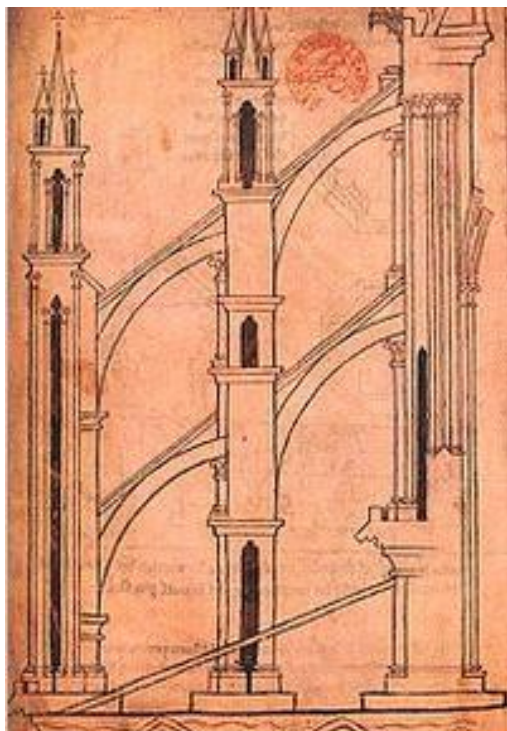
Schéma hrazdeného muriva

vzorová tlač - pozri *nátlač*

vzperný oblúk - spojovací článok medzi múrom stavby a samostatne stojacim *oporným pilierom*; súčasť *oporného systému* gotického chrámu; špecifická forma *rizalitu* zloženého z oblúkovej konštrukcie, ktorá siaha od hornej časti steny na vyvýšenú plošinu veľkej hmotnosti, s cieľom odvieť k zemi bočné sily, ktoré posúvajú múr von, čo sú sily, ktoré vznikajú z klenutými stropmi kameňa a z veterného zaťaženia na strechách; určujúcou, charakteristickou funkciou oporného oblúka je to, že nie je v kontakte so stenou, ktorú podporuje, ako tradičný pilier, a preto prenáša bočnú silu v celom rozsahu z medzipriestoru medzi stenou a základnú plošinu; pre zaistenie bočnej opory sa systém vzperných oblúkov skladá z dvoch častí: masívnej základne, vertikálneho bloku muriva ďaleko od steny budovy, a oblúka, ktorý preklenuje rozpätie medzi základňou a stenou; ako systém bočnej podpory bol oporný oblúk vyvinutý v gotike 12-16.st.; v architektúre je napriek tomu opísaný v Hebrejskej biblii (Tanakh) ako súčasť návrhu nového chrámu (*Ezechiel 41,6-7*); architektonické východiska oporného oblúka pochádzajú z byzantskej architektúry a románskej architektúry (katedrála v Durhame), kde oblúky prenášajú bočný ťah na kamennú klenbu nad uličkami; oblúky boli skryté pod strechou *galérie* a prenášali bočné sily na masívne, obvodové múry; v rokoch 1160 architekti v Île-de-France regiónu začali používať podobné bočné podporné systémy s dlhšími oblúkmi v jemnejšom prevedení, ktoré išli od vonkajšieho povrchu múru hornej časti strednej chrámovej lode, cez strechu z bočných uličiek (teda viditeľné zvonku) k ťažkému vertikálnemu rizalitu hornej časti vonkajšej steny; výhodou takýchto bočných podporných systémov bola skutočnosť, že vonkajšie steny už nemuseli byť masívne a ťažké, aby odolali bočným silám stavby; namiesto toho povrch steny bol znížený (s prihliadnutím na väčšie okná, presklené s farebným sklom), pretože zvislá hmota sa koncentrovala do vonkajších pilierov; konštrukcia skorých oporných oblúkov mala tendenciu byť ťažšia, ako bolo nevyhnutné pre statické zaťaženie, ktoré niesla; neskorší architekti postupne vylepšili prevedenie oporných oblúkov, a zúžili vzperné oblúky; neskoro gotické stavby mali oporný systém, v ktorom niektoré vzperné oblúky boli zdobené *kraby* (zahnuté dekorácie) a mali vyrezávané prvky v pilieroch v podobe edikul (výklenkov); renesančná architektúra sa vzdala bočných podpor s opornými oblúkmi v prospech hrubostennej konštrukcie; napriek tomu vzperné oblúky celkom nezanikli a oživil ich kanadský architekt William P. Anderson; pozri *gotický sloh*, *katedrála*

https://en.wikipedia.org/wiki/Flying_buttress

<https://es.wikipedia.org/wiki/Arbotante>

Villard de Honnecourt: Nákres vzperných oblúkov katedrály Notre-Dame de Reims (13.st.)

vzt'ah proporčný - *proporčný vzt'ah*

vzt'ahy farieb - spôsob vzájomného ovplyvňovania farieb; existujú dva základné spôsoby, ktorým sa farby navzájom ovplyvňujú: *kontrast* a *harmónia*; farby *harmonické* ležia vo farebnom kruhu vedľa seba, sú si farebne príbuzné, pôsobia upokojujúco; farby *kontrastné* ležia vo farebnom kruhu oproti sebe; označované aj ako *farby komplementárne/doplňkové*; pôsobia dynamicky a vzrušujúco

Vztýčenie kríža/Povýšenie kríža - (Matúš 27,33-56; Marek 15,22-41; Lukáš 23,33-49; Ján 19,16-37; Pseudobonaventura: *Meditationes vitae Christi* LXXVIII; Brigita Švédka: *Zjavenia*, 4); v evanjeliách sa o samotnom Ukrižovaní píše málo; možno preto, lebo išlo o potupný spôsob popravy a v ranom stredoveku ešte toto hodnotenie pretrvávalo; možno aj preto vzniká podobne aj

názov Povýšenie na kríž ako synonymum neutrálneho *Vztýčenia kríža*, ktorý vyvoláva pocit výnimočnosti, ba až vznešenosti „kráľovského“ postavenia Ukrižovaného; Ježišovi nepriatelia zasadili kríž do skalnatej jamy a z každej strany ho zabezpečili drevenými kolmi, aby sa nekolísal; potom upevnili niekoľko dosák okolo zvislého brvna kríža a zhotovili schodíky, aby Kristus aj kati mohli bezpečne vyjsť a pohodlne stáť počas ukrižovania; potom vystúpili po schodíkoch a priviedli Krista (*Brigita Švédska*); z diaľky prizerali *Mária Magdaléna*, *Mária*, matka Jakובה (*Mária Jakobea*) a Józsova a matka synov Zebedeových (*Matúš*); *Mária Magdaléna*, *Mária Jakuba mladšieho* a Józsova matka a Salome (*Marek*); jeho matka, sestra jeho matky, *Mária Kleofášova*, *Mária Magdaléna* a učeník, ktorého miloval (*Ján*); sú takí, ktorí si myslia, že ukrižovanie sa udialo tak, že kríž ležal na zemi a až potom bol zdvihnutý a vsadený do zeme (*Bonaventúra*); ikonografia Vztyčovania kríža sa v umení objavuje už v 14.-15.st., častejšie až po *Tridentskom koncile*, predovšetkým v umení baroka; hoci výjav nemá dlhšiu tradíciu, ani pevnú štruktúru skladby, dajú sa rozoznať dva základné typy: diagonálny a pyramidálny; v prvom skupina vojakov zdvíha kríž s telom Krista tak, že ho ťahajú lanami a časť vojakov tlačí brvno kríža (*Donner*), v druhom type laná chýbajú, vojaci kríž tlačia zozadu rebríkom, či oštepami (*Rubens*); v prvej, diagonálnej schéme prevažuje diagonála kríža, v druhej, pyramidálnej scéme sa diagonála premieňa na trojuholník kríža a rebríka; v oboch prípadoch má však scéna na *Golgote* dramatický ráz, zdôrazňuje sa námaha, napnuté svaly postáv, silové vypätie skupiny vojakov v kontraste k vyrovnanému pôsobiacemu telu Krista; sprievodné postavy sú totožné s postavami samotného Ukrižovania, rôzne je však ich radenie pod krížom

-po uplynutí stáročí mystická literatúra 13.-14.st. popisuje prípravu na ukrižovanie Krista podrobne, aj keď nie zhodne; Pribíjanie Krista na kríž tvorí samostatnú epizódu *Ukrižovania* a býva zobrazované dvoma spôsobmi; Kristus bol buď pribíjaný na kríž na zemi, alebo vystúpil na kríž (pozri *suppedaneum*), keď bol vztýčený, a potom pribitý; prvý spôsob bol obvyklejší a západné umenie ho prebralo z *byzantských* vzorov; v byzantskej maliarskej príručke (pozri *concetto*) sa uvádza: Na hore je vidieť zástup Židov a vojakov; uprostred leží na zemi kríž; na ňom spočíva Kristovo telo; traja vojaci ho pridŕžiavajú povrazmi za ruky a nohy; ostatní vojaci prinášajú klince a zatĺkajú ich kladivom cez nohy a ruky (pozri *pašiové nástroje/arma Christi*); druhý spôsob zobrazenia, ktorý sa občas vyskytuje v ranej talianskej renesancii (pozri *trecento*), ukazuje Krista buď vystupujúceho po *rebríku*, alebo stojaceho v príslušnom postoji, zatiaľ čo kati, ktorí vystúpili po rebríkoch umiestnených na každej strane priečneho brvna, pribíjajú k nemu Kristove rozťahnuté ruky; zobrazenie samotného Povýšenia na kríž (vztýčenie kríža s pribitým telom Krista) patrí najmä do 16.-18.st.; výjave zobrazuje veľa divákov, medzi nimi aj zbožné ženy (pozri *Zbožné ženy u hrobu*); za predobraz Povýšenia na kríž bol považovaný starozákonný námet *Bronzový had*; Kristus v rozhovore s *Nikodémom* (pozri *Nikodém poučovaný Kristom*) vraví: A ako povýšil *Mojžiš* hada na *púšti*, tak musí byť povýšený aj *Syn človeka* (*Ján 3,14*); Ukrižovanie v tej podobe, ako ho robili Rimania, sa v niekoľkých podstatných detailoch odlišovalo od obidvoch foriem, v ktorých bolo zobrazované; pozri *Ukrižovanie; biblia, Ježiš, Kristus*

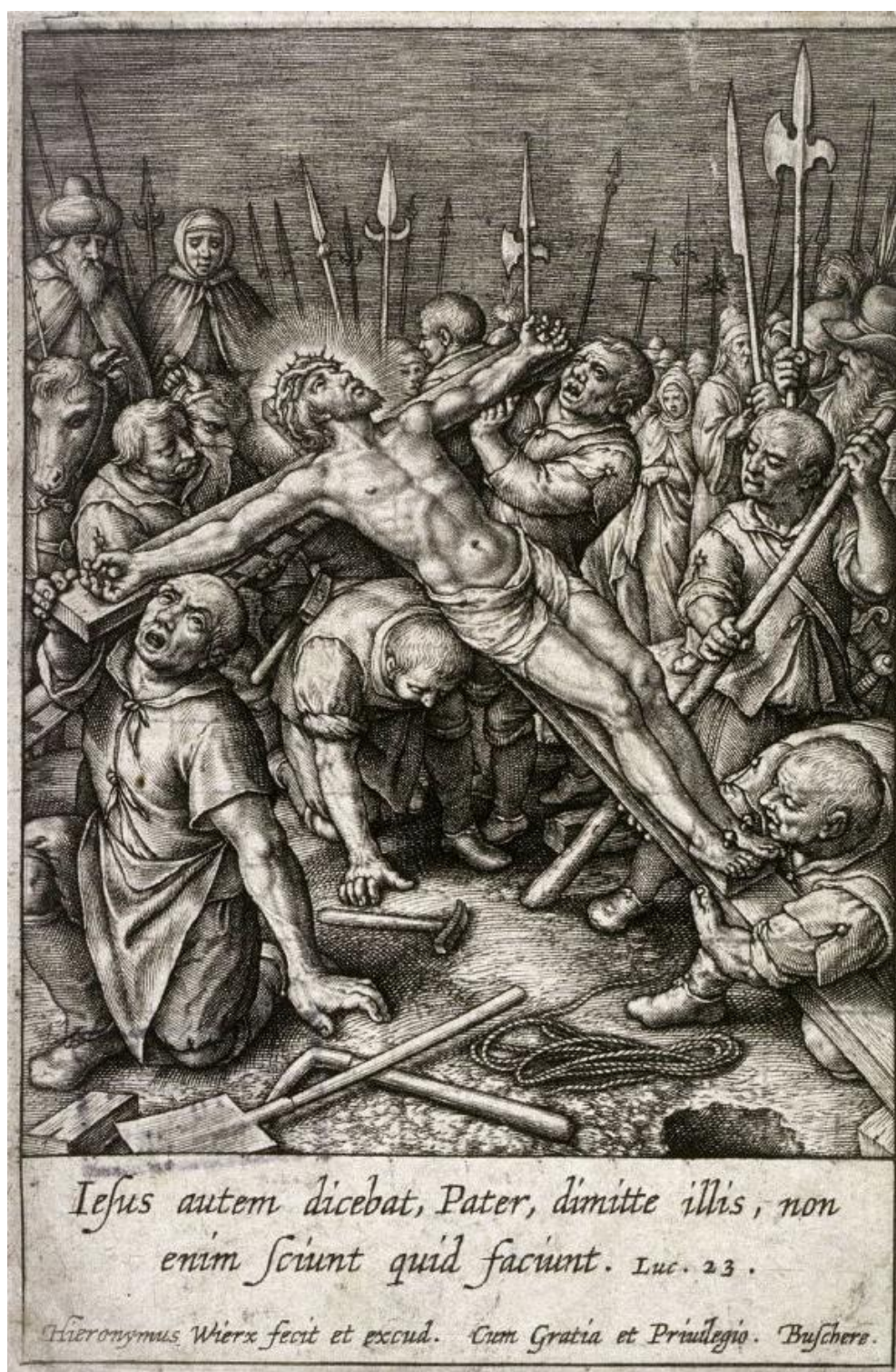
A. Aldorfer: Vztýčenie kríža (drevoryt, 1513)

J. Sadeler I: Povýšenie kríža (rytina, 16.st.)

H. Wierix: Vztýčenie kríža (16.-17.st.)

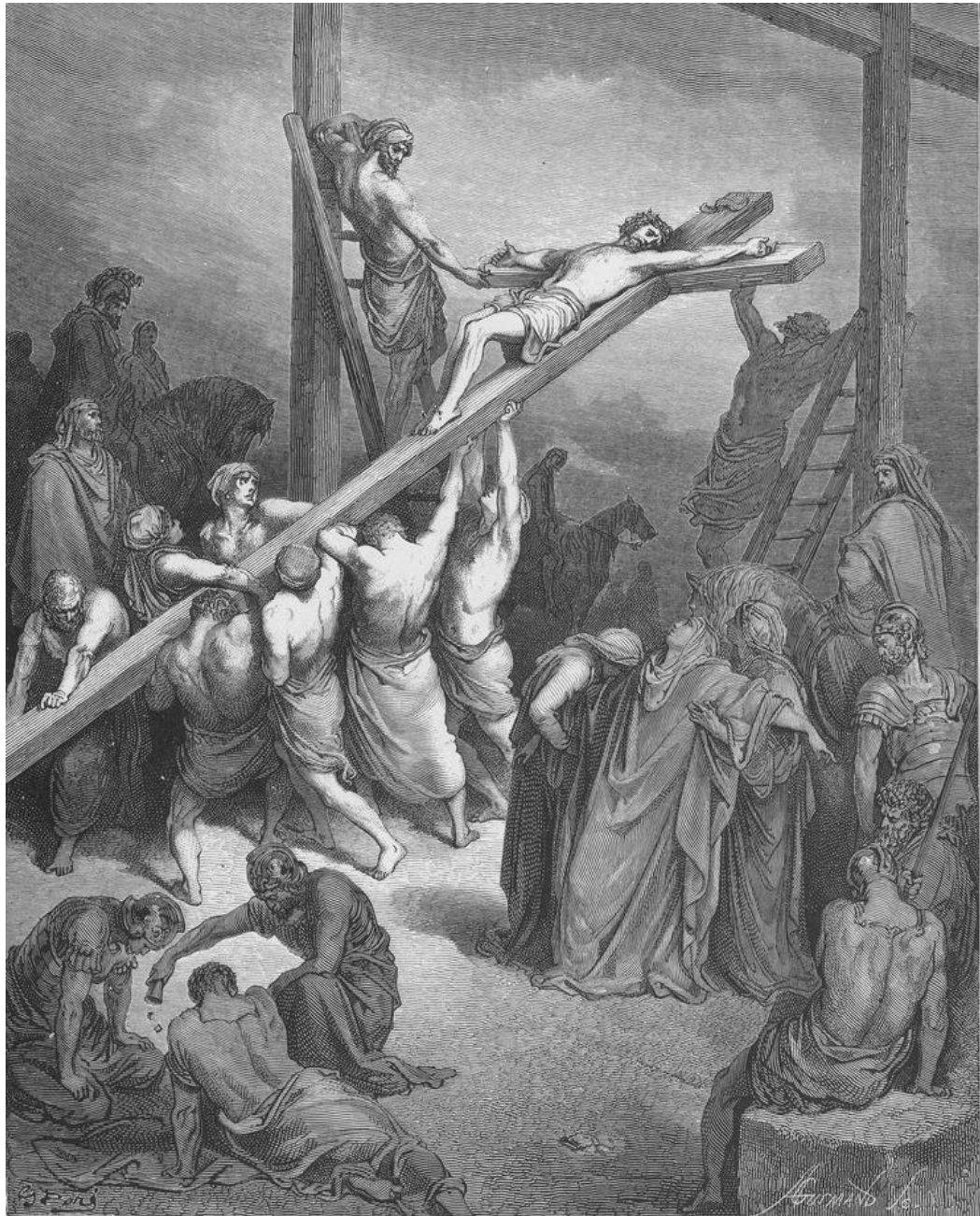
H. Wierix: Ježiš povedal: Otče, odpusť im, lebo oni sami nevedia, čo robia, čo robia (16.-17.st.)

Rembrandt: Povýšenie kríža (1633)

A. Magnasco: Vztyčovanie kríža (17.-18.st.)

G. Doré: Vztýčenie kríža (drevoryt, 1866)

vzývanie božieho mena - pozri *invokácia*; *basmala*